

Data wpływu faktury i odliczenia podatku VAT

Czwartek, 26 luty 2026, 11:38, autor: Fakturowo.pl

W praktyce wielu przedsiębiorców spotyka się z taką sytuacją: towar został dostarczony w styczniu, usługa wykonana w styczniu, ale faktura przyszła dopiero w lutym. Pojawia się pytanie – w którym miesiącu można odliczyć VAT? Temat stał się jeszcze ważniejszy po wyroku Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 11 lutego 2026 r. w sprawie T-689/24. Orzeczenie dotyczyło tego, czy państwo członkowskie może uzależnić moment odliczenia VAT wyłącznie od daty otrzymania faktury. Sprawa miała duże znaczenie także dla polskich podatników.

Kiedy powstaje prawo do odliczenia VAT?

Zgodnie z unijną dyrektywą VAT, czyli Dyrektywa 2006/112/WE, prawo do odliczenia powstaje w momencie, gdy podatek staje się wymagalny. W praktyce oznacza to najczęściej chwilę dokonania dostawy towaru lub wykonania usługi. To tzw. przesłanki materialne. Chodzi o to, że:

- zakup został faktycznie dokonany,
- nabywca działa jako podatnik VAT,
- zakup służy czynnościom opodatkowanym.

Oprócz tego istnieją przesłanki formalne, takie jak obowiązek posiadania faktury. Polskie przepisy (art. 86 ust. 10b pkt 1 ustawy o VAT) przewidywały, że odliczenie nie może nastąpić wcześniej niż w okresie otrzymania faktury. W praktyce oznaczało to przesunięcie odliczenia, nawet jeśli transakcja została wykonana wcześniej.

Skąd wziął się spór?

Sprawa trafiła do TSUE na skutek pytania prejudycjalnego skierowanego przez Naczelny Sąd Administracyjny. NSA miał wątpliwości, czy uzależnienie momentu odliczenia wyłącznie od daty wpływu faktury jest zgodne z prawem unijnym. Chodziło o sytuację, w której podatnik:

- dokonał zakupu w jednym okresie,
- otrzymał fakturę w kolejnym,
- ale jeszcze przed złożeniem deklaracji VAT.

Organy podatkowe twierdziły, że skoro faktura nie była w posiadaniu podatnika w miesiącu wykonania transakcji, to odliczenie należy przesunąć na kolejny okres. NSA uznał jednak, że takie podejście może naruszać zasadę neutralności VAT.

Co orzekł Trybunał?

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wyraźnie rozróżnił przesłanki materialne i formalne. Wskazał, że:

- Prawo do odliczenia powstaje w momencie, gdy VAT staje się wymagalny, czyli zasadniczo w chwili wykonania dostawy lub usługi.
- Faktura jest wymogiem formalnym. Jest potrzebna, by skorzystać z odliczenia, ale jej brak w danym okresie nie może automatycznie przesunąć prawa do odliczenia, jeśli podatnik posiada ją przed złożeniem deklaracji.

Trybunał podkreślił, że:

- państwa członkowskie nie mogą wprowadzać dodatkowych warunków ograniczających prawo do odliczenia,
- wymogi formalne nie mogą prowadzić do czasowego obciążenia podatnika ciężarem VAT,
- zasada neutralności podatku ma pierwszeństwo.

Jeśli więc podatnik otrzymał fakturę przed złożeniem deklaracji za dany okres i spełnione są wszystkie warunki materialne, nie powinno się mu odmawiać prawa do odliczenia w tym okresie.

Co to oznacza w praktyce dla przedsiębiorcy?

Najważniejszy wniosek jest prosty.

Jeżeli:

- zakup miał miejsce w styczniu,
- faktura dotarła w lutym,
- ale deklaracja za styczeń nie została jeszcze złożona i faktura jest już w posiadaniu podatnika,

to odmowa odliczenia VAT za styczeń wyłącznie z powodu daty fizycznego wpływu faktury może być niezgodna z prawem unijnym. Wyrok pokazuje, że kluczowe są realne zdarzenia gospodarcze, a nie wyłącznie techniczna data wpływu dokumentu.

A jak to wygląda w dobie KSeF?

W kontekście obowiązkowego Krajowy System e-Faktur sytuacja będzie jeszcze bardziej uporządkowana. Moment wystawienia i otrzymania faktury ustrukturyzowanej jest jednoznacznie określony w systemie. Ryzyko sporów o „datę wpływu” w klasycznym rozumieniu powinno więc być mniejsze. Nie zmienia to jednak podstawowej zasady wynikającej z wyroku TSUE – formalności nie mogą pozbawiać podatnika prawa do neutralności VAT.

Podsumowanie

Wyrok z 11 lutego 2026 r. potwierdza, że:

- Prawo do odliczenia VAT powstaje z chwilą wymagalności podatku, a nie dopiero w momencie fizycznego otrzymania faktury.
- Jeżeli faktura znajduje się w posiadaniu podatnika w chwili składania deklaracji, a transakcja faktycznie miała miejsce, odmowa odliczenia tylko z powodów formalnych może być sprzeczna z prawem unijnym.
- Dla przedsiębiorców to ważny sygnał, że zasada neutralności VAT ma realne znaczenie, a przepisy krajowe muszą być interpretowane w zgodzie z prawem UE.

Tagi: odliczenie vat, data wpływu faktury, moment odliczenia vat, tsue vat 2026, prawo do odliczenia vat, neutralność vat, dyrektywa 2006/112 we, ksef a vat